

MIN 20231115 tema träd med mycket få löv kvar. Eric Agestam

Frågor, svar och kommentarer. Jättekul att så många frågade så mycket efteråt!
Så jag tog med kamera när jag plockade in kontrollerna.

1 **LÄRK** är ett lövträd, med mycket smala löv som faller på hösten?

- JA / Rätt, NEJ / Fel

SVAR:FEL! Lärk är ett barrträd! – enkelt för er

Figur 1 Lärk vid Hersbyholm. Skärmen syns vid träden - alarna- till höger i bilden

2

Av många arter av **LÖNN** kan vi i Sverige hitta två. Detta är

- A Skogslönn? (*Acer platanoides*)?, - B Sykomorlönn? (*Acer pseudoplatanus*)?

SVAR: Skogslönn

Jag hängde skärmen vid en skogslönn. Inför den inställda kvällen hade jag valt en sykomorlönn, men när löven ramlat så tycket jag det blev för svårt. (Men efteråt inser jag att reflexerna syntes för bra på denna och alla kontroller, jag skulle stampat ner dem i löven och riset mer).

Sykomorlönn är inte naturligt i Sverige. Men har ett fint virke och växer fort så den har introducerats. Jag hittade massor av sykomorlönn på Lidingö.

Figur 2 Löv från skogslönn till vänster och sykomorlönn till höger

3

Är **FÅGELBÄR** ett sk ädelt trädslag?

SVAR: JA

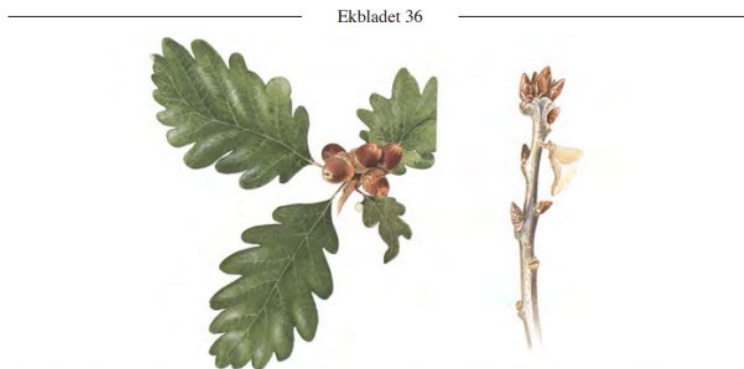
De ädla lövträden är: Alm, Ask, Bok, Ek, Fågelbär, Lind, Lönn - och Avenbok som dock jag inte hittade på Lidingö, men inte så konstigt den finns naturligt bara i sydligaste Götaland. Det finns ingen "naturlag" vad som är ädla lövträd, men de finns listade i skogsvårdslagen och särskilda regler gäller.

4

Det finns två arter ek i Sverige. Är detta **Bergsek** (*Quercus petraea*) eller **Skogsek** (*Quercus robur*)?

SVAR: SKOGSEK.

Men de är svåra att se skillnad på. Jag hittade ingen bergsek när jag rekade, kanske inte så konstigt då den har en mer västlig utbredning i Sverige. Bergsek och skogsek är mycket lika, bark, krona, virkets utseende mm. Nedan en bild som visar skillnader.

Bergekens blad har 5-9 par småflikar). Ollonen är oskaftade och samlade som en druvklase (därifrån namnet druvek). Bergekens knoppar är spetsigare än skogsekens. Illustration från Bo Mossberg, Den nordiska floran.

Skogsekens blad har 3-6 par småflikar). Ollonen är oskaftade men sitter på en lång fruktställning som ser ut som en stjälek (därifrån namnet stjälkek). Illustration från Bo Mossberg, Den nordiska floran.

5 MIN 2023-11-15

Var **BOK** bland de första trädslagen att invandra hit (Uppland/Mälardalen) efter att inlandsisen smälte?

SVAR: NEJ

Bok är ett av de sista trädslagen att invandra till Sverige. Men till Uppland/Mälardalen/Lidingö har de troligen inte kommit på naturlig väg ännu. Men ett viktigt trädslag så människan har flyttat den. Naturligt har den kommit till Småland, Östergötland?. Ingen vet säkert eftersom bla vikingarna har rört till det ☺

6

POPPEL är närmast släkt med

A - Al?, **B - Asp?** Eller med **C - Björk?**

SVAR: MED ASP

Asp heter Populus tremula på latin, popplarna har krångliga släktskap och ofta är det korsningar och kloner som planteras, men alla heter Populus "någonting", vilka popplarna vid Lidingövädden är vet jag inte Populus nigra? P. tripocarpa?

7 MIN 2023-11-15

Det finns två arter av **AL** i Sverige. Är detta **klibbal** (*Alnus glutinosa*) eller **gråal** (*Alnus incana*)

SVAR: KLIBBAL

Det här trodde jag skulle vara svåraste kontrollen, 100 meter till alarna nere vid Kyrkviken, men det fixade ni lätt

8

LIND är ett sk ädelt träslag?

SVAR JA,

9 M

Tändstickor är ofta gjorda av **ASP?**

SVAR: JA: Typisk användning av asp fortfarande.

10 MIN 2023-11-15

Det finns några björkarter naturligt i Sverige, vilken är detta? - Vårtbjörk eller glasbjörk?

SVAR: en vårtbjörk.

Arterna kan vara svåra att skilja, låter så bra i läroböcker: vårtbjörk: skorpbark, triangulära, lite spetsiga löv och små vårtor på unga skoll/klena grenar, och lasbjörk: slät bark, avrundade löv och lite småhårig/luden på årsskotten. Men i verkligheten glider är det sällan så tdligt. Men den här björken hade verkligen skorpbark. Och löven triangulära, spetsiga.

11 MIN 2023-11-15

Var **EK** bland de sista trädslagen att invandra hit efter att inlandsisen smälte?

SVAR NEJ, (snarare tvärtom en av de tidiga, först kom björk, tall, m fl, men när det var varma perioder kom ek och andra krävande lövträd)

12 MIN 2023-11-15

Är **SÄLG** en sk tvåbyggare med han- resp honträäd?

SVAR JA

13 MIN 2023-11-15

Det är tillåtet att plantera en **contorta** skog här?

SVAR: *NEJ, det är förbjudet, (och av många skäl olämpligt)*

Contorta är enda trädslaget där lagen klart förbjuder användning (plantering över 0,5ha) söder om breddgrad 60°(59°30' i Värmland och Örebro län). I Norra Sverige har det planterats massor av contorta eftersom den växer ca 40% fortare än "vanlig" tall. Den planteras fortfarande men i mindre omfattning. Idag är contorta 7:e eller 8:e vanligaste trädslaget i Sverige (stående volym).

Även här blev jag förvånad, närmast besviken, att ingen reagerade på en contortatall i Säckaskogen! Det finns en plantering med contorta nära där gamla färgfabriken låg vid Kottlasjön. Lättast att komma dit är från Finedalsvägen.

Så jag for ut och i skydd av natten sågade jag ner en liten contorta- nästan hemma hos Björn Wiberg☺, fick in den i bilen, bar ut den i skogen, spetsade stammen och fick ner den en bra bit

Övre bilden, höger Barken ser nästan ut som granens, en vanlig tall till höger. Nedre bilden: barren är lite vridna, ser "tufsigare, slarvigare" ut än vanlig tall. Lite djup grönnare, och barren luktar lite apelsin om de krossas.

i marken, - och ingen av er såg någon skillnad eller tänkte till när ni läste frågan! Jag lämnade kvar den så kan ni springa förbi och titta. Den lär vara grön fram till våren

Contorta till vänster, naturligt förnygrad vanlig tall till höger.

14 MIN 2023-11-15

Har **ALM** ett virke lämpligt till bastuinredningar? (och är använt t ex i Säckatorp?)

SVAR: NEJ! Asp är trädslaget för bastulavar också i Säckatorp, då blir det inte lika varmt att sitta på (värmeledningsförmåga)

15 MIN 2023-11-15

Rönn är ett sk ädelt trädslag?

SVAR: Nej

16 MIN 2023-11-15

BOK är ett sk ädelt lövträd?

SVAR JA!

Jag försökte vara lustig men ingen verkar ha haft tid att se vilken sorts BOK de stämplade vd.

Några av svaren finns i boken, "Lagen" säger att det finns 8 ädla lövträd, och att contorta inte får odlas/planteras/sås i södra Sverige.

17

mer än 50% av virkesvolymen i Sveriges skogar består av **Gran**
- rätt?, - fel?

SVAR: FEL,

ca 40% av volymen i Sveriges skogar är gran, ung lika mycket tall, 10% är björk och 10 % är "alla andra" tillsmannans

18

ASK har ett segt och starkt virke lämpligt till t ex verktygsskaft, klubbor, yxskaft?

SVAR: JA!

Eftersom ask är starkt segt och elastiskt. Bandyklubbor, hurlysticks, yxskaft mm, Men idag används ofta andra trädslag som björk, - okunskap eller en ekonomisk fråga?(Eller något helt annat material)